36619 ـ قىز-خانىملارغا خاس ھەج ئەھكاملىرى

سۇئال

مەن بۇ يىل ئاللاھ خالىسا ھەج قىلىشنى مەقسەت قىلدىم، ھەجدە مەن ئۇچۇن پايدىلىق ۋە زۆرۈر بولغان نەرسىھەتلەرنى بېرىشىڭلارنى سورايمەن، ئاياللارنىڭ ھەج پائالىيىتىدە ئەرلەردىن ئالاھىدە پەرقلىنىدىغان خۇسۇسىيەتلەر بارمۇ؟

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر.

ھۆرمەتلىك سىڭلىم! سىزنىڭ پەرز ھەجنى ئادا قىلىش ئۇچۇن مەككە-مۇكەررەمنىگە بېرىشنى مەقسەت قىلغانلىقىڭىزغا مۇبارەك بولسۇن. بۇ ئىبادەتنىڭ پەرزلىكىنى نۇرغۇن ئاياللار بىلمەيدۇ، بەزىلەر بىلسىمۇ، بۇ بۇيۇك ئىبادەتنى قىلىشقا مۇيەسسەر بولالمايدۇ، بەزىلەر ھەجگە ئالاقىدار ئەھكاملاردىن خەۋەرسىز ھالدا، ئېھرامغا كىرگەندىن كېيىن دىققەت قىلىنىدىغان ئىشلارنى بىلمەستىن ئۆزىمۇ سەزمىگەن ھالەتتە گۇناھلارنى ئىشلەش بىلەن ھەج قىلىشتىكى ھەقىقى مۇددىئانى رېئاللىققا ئايلاندۇرالمايدۇ. ئاللاھ ئۇلارنىڭ ياردەمچىسى بولسۇن.

ئاللاھ بەندىلەرگە ھەج قىلىشنى پەرز قىلدى، ئۇ ئىسلامدىكى بەش ئاساسنىڭ بىرى، ئاياللارنىڭ جىھادى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھاغا: ئاياللارنىڭ جىھادى ھەج قىلىشتۇر دېگەن.

ھۆرمەتلىك سىڭلىم! ھەج قىلىشنى مەقسەت قىلغان ئاياللارغا خاس بولغان بەزى ھۆكۈم ۋە نەسىھەت، يولىۇرۇقلارنى تۆۋەندە بايان قىلىمىز، ئاللاھ خالىسا بۇ ئۇلارنىڭ ئاللاھ قوبۇل قىلىدىغان ياخشى شەكىلدە ھەج قىلىشىغا ياردەمچى بولىدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالاممۇ ھەدىسلەردە: ئاللاھ قوبۇل قىلىدىغان ياخشى ھەجنىڭ مۇكاپىتى جەننەتتۇر دەپ ئېيتقان، بۇ نەسىھەتلەر تۆۋەندىكىدىن ئىبارەت:

1- ھەجنى ۋە باشقا ئەمەللەرنى ئىخلاس بىلەن خالىس ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۇن قىلىش، چۈنكى ئىخلاس دېگەن ئەمەللەرنىڭ قوبۇل قىلىنىشىنىڭ شەرتىدۇر. ئەمەللەرنى بىكار قىلىپ جازاغا سەۋەپ بولىدىغان رىيا ۋە پەخىرلىنىشتىن ساقلىنىشىڭىز كېرەك.

2- ئەمەللەرنىڭ قوبۇل بولىشىنىڭ ئىككىنچى شەرتى؛ ئەمەل پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننەتلىرىگە مۇۋاپىق بولىشى كېرەك، چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەدىسىدە: كىمكى بىزنىڭ ئىشىمىزدا يوق نەرسىلەرنى پەيدا قىلسا، ئۇ ئىش رەت قىلىنىدۇ دېگەن.

ھەجنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننەتلىرىگە مۇۋاپىق قىلىش ئۈچۇن قۇرئان-ھەدىستىن پايدىلىنىپ يېزىلغان ھەج ئەھكاملىرى توغرىسىدىكى كىتابلارنى ئوقۇش كېرەك.

3- چوڭ-كىچىك شېرىك ۋە بارلىق گۇناھ-مەسىيەتلەردىن ساقلىنىش كېرەك. چوڭ شېرىك ئەقىدىسى مۇسۇلمانىنى ئىسلامدىن چىقىرىدۇ. قىلغان ئەمەللەرنى بىكار قىلىدۇ، بۇ سەۋەبلىك ئىنسان ئاللاھنىڭ ئازابىغا ئۇچرايدۇ، كىچىك شېرىك ئەقىدىسى بولسا، ئەمەلنىڭ ھەجمىدە ياخشىلىقنى بىكار قىلىدۇ ۋە ئاللاھنىڭ ئازابىغا ئۇچراشقا سەۋەب بولىدۇ.

4- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: ئايال كىشى مەھرەمسىز سەپەر قىلمىسۇن دېگەن ھەدىسىگە ئاساسەن ئايالنىڭ ھەجگە ۋە باشقا سەپەرلەرگە مەھرەمسىز چىقىشى توغرا ئەمەس.

ئايالغا يولدىشى ياكى نەسەبتىن ۋە ئېمىلداشلىق جەھەتتىن شۇ ئايال بىلەن توي قىلىشى چەكلەنگەن كىشىلەر مەھرەم بولالايدۇ، ئايالنىڭ مەھرىمى بولىشى ھەجنىڭ ۋاجىپ بولۇشىدىكى بىر شەرتتۇر، ئەگەر ئايالنىڭ مەھرىمى بولمىسا ئۇ ئايالغا ھەج قىلىش پەرز بولمايدۇ.

5- ئايالالار ئۆزىنىڭ خالىغان پاكىزە كىيىملىرى بىلەن ئېھرامغا كىرىدۇ، لېكىن تار، بەدەنلىرىنى ئوچۇق ئىپادىلەپ بېرىدىغان، نېپىز، قىسقا ياكى ئالاھىدە رەڭلىك نەقىشلەنگەن ۋە كىشىلەرنىڭ شەھۋىتىنى قوزغايدىغان كىيىملەرنى كىيىشتىن ساقلىنىشى كېرەك، شۇنىڭدەك ئەرلەرگە ياكى كاپىر ئايالالارغا ئوخشاپ قالىدىغان كىيىملەرنىمۇ كىيمەسلىك لازىم. بەزەن بىلىمسىز كىشىلەر ئايالالارنىڭ ئېھرامدا كىيىشى ئۈچۈن ئاق ياكى قارا رەڭلىك كىيىمنى خاسلاشتۇرىدۇ، بۇ توغرىدا ئۇلارنىڭ ھېچقانداق دەلىلى يوق، بەلكى بۇنداق خاسلاشتۇرۇلۇش بىدئەت ھېسابلىنىدۇ.

6- ئېھرامغا كىرىپ بولغاندىن كېيىن بەدەنگە ياكى كىيىم-كېچەككە بولسۇن خۇش-بۇي نەرسىلەرنى ئىشلىتىش مۇتلەق چەكلىنىدۇ.

7- ئېھرامغا كىرىپ بولغاندىن كېيىن بېشىدىن ياكى بەدىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن چاچ ياكى مويلارنى يۇلۇش ۋە تىرناق ئېلىش چەكلىنىدۇ.

8- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: ئايالالار ئېھرامدا يۈزىگە نىقاپ، قولىغا پەلەي كىيمەيدۇ، دېگەن ھەدىسىگە ئاساسەن، ئېھرامغا كىرگەندىن كېيىن يۈزىگە نىقاپ (يەنى كۆزىنىلا ئۆچۈق قويۇپ يۈزىنى يۆگەش)، قولىغا پەلەي كېيىش چەكلىنىدۇ.

9-ئايالالارنىڭ ئېھرامدا يات ئەرلەر بار جايلاردا يۈزىنى ئېچىۋېتىشى چەكلىنىدۇ ، پەقەت ئۇلارنىڭ ئېھرامدا يۈزىگە نىقاپ ۋە قولىغا پەلەي كىيىشى چەكلەنگەن، لېكىن شارپا ياكى ياغلىقتەك نەرسىلەر بىلەن يۈزىنى ياپىدۇ. ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇنداق دەيدۇ: بىز ھەجدە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىلەن بىللە كېتىۋاتقاندا ئەرلەر ئەرلەر كېلىپ قالسا، شارپىلىرىمىز بىلەن يۈزىمىزنى يېپىۋالاتتۇق، ئۆتۈپ كەتكەندە ئېچىۋېتەتتۇق. بۇ ھەدىسنى ئىمام ئەھمەد رىۋايەت قىلغان.

10- بەزەن ئايالالار ئېھرامدا ياغلىق ياكى شارپىلارنىڭ يۈزىگە تېگىپ كېتىشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن بىشىغا بىر نەرسىلەرنى قويىۋالىدۇ، بۇنداق قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق، يۈزىگە بىرەر نەرسە تېگىپ قالسا ھېچ ئىش بولمايدۇ.

11- ئايالالار ئۈچۈن ئېھرامدا كۆينەك-ئىشتان، پۇتىغا پايپاق كىيىش، ھەر تۈرلۈك زىبۇ-زىننەتلەرنى سىلىش دۇرۇس بولىدۇ، لېكىن زىبۇ-زىننەتلەرنى ھەجدە ياكى ھەجنىڭ غەيرىدە بولسۇن يات ئەرلەرنىڭ كۆرۈپ قىلىشىدىن ساقلانغان ئاساستا ئىشلەتسە بولىدۇ.

12- ئايالالارنىڭ بەزىسى ھەج-ئۆمرىنى مەقسەت قىلىپ ئېھرامغا كىرىدىغان مىيقاتقا كەلگەندە ئادەت كۆرۈپ قالسا، -

بىلمەستىن ئېھرامغا كىرىش ئۈچۈن ھەيزدىن پاكىزلىنىش شەرت دەپ ئويلاپ ـ مىيقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈپ كېتىدۇ، بۇ بىر خاتالىق، چۈنكى ھەيز ئېھرامغا كىرىشتىن چەكلەپ قويمايدۇ، ھەيزدار ئايال ئېھرامغا كىرىپ بەيتۇللاھنى تاۋاپ قىلماستىن ھاجىلار قىلغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىدۇ، تاۋاپنى ھەيزدىن پاك بولغاندا قىلىدۇ، ئەگەر مىيقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتكەن بولسا، مىيقاتقا قايتىپ ئېھرامغا كىرىپ كېلىدۇ، مۇمكىن بولمىسا ئۇ ئايالغا پىدىيە كېلىدۇ.

13- ئايال كىشى مەلۇم سەۋەبلەردىن ھەجنى تولۇق ئادا قىلىشتىن قورقسا:" مەن قەيەردە توسۇلۇپ قالسام شۇ يەر مېنىڭ ئېھرامدىن چىقىدىغان ئورنۇم» دېگەن شەرت بىلەن ئېھرامغا كىرىدۇ، ئەگەر بىرەر ئىش بولۇپ ئېھرامدىن چىقىپ كەتسە بۇ ئايالغا ھېچ قانداق پىدىيە كەلمەيدۇ.

14- ھەج پائالىيەت كۈنلىرىدە قىلىنىدىغان ئىشلار تۆۋەندىكىچە:

بىرىنچى: تەرۋىيە كۈنى بولغاندا (زۇلھەججە ئېيىنىڭ 8-كۈنى) يۇيۇنۇپ ئېھرامغا كىرىپ: لەببەيكە ئاللاھۇممە لەببەيكە..... تەلبىيە ئېيتىش.

ئىككىنچى: مىناغا چىقىپ پېشىن، ئەسىر، شام، خۇپتەن ۋە بامداتنى ئۆز ۋاقتىدا ئادا قىلىش. بۇ نامازلارنىڭ تۆت رەكئەتلىكلىرىنى قەسىر ئوقۇش.

ئۈچىنچى: زۇلھەججە ئېيىنىڭ 9-كۈنى كۈن چىققاندىن كېيىن ئەرەپاتقا قاراپ مېڭىش، ئۇ يەردە پېشىن، ئەسىرنى بىر ۋاقىتتا قەسىر قىلىپ ئوقۇش، كۈن پاتقىچە ئەرەپاتتا ئاللاھقا زىكىر ئېيتىپ، دۇئا قىلىپ، تەۋبە قىلىپ تۇرۇش.

تۆتىنچى: زۇلھەججە ئېيىنىڭ 9-كۈنى كۈن پاتقاندا ئەرەپاتتىن مۇزدەلىپىگە كېلىپ شام ـ خۇپتەننى بىرگە ئوقۇپ، بۇ يەردە بامدات نامىزىنى ئوقۇپ دۇئا قىلىپ كۈن چىقىشتىن ئىلگىرى مىناغا مېڭىش.

بەشىنچى: ھېيت كۈنى كۈن چىقىشتىن ئىلگىرى مىناغا كەلگەندىن كېيىن قىلىنىدىغان ئىشلار:

ئا ـ چوڭ شەيتانغا يەتتە دانە تاشنى تەكبىر ئېيتىپ ئېتىش.

ب ـ كۈن چىققاندىن كېيىن قۇربانلىق قىلىش.

ج ـ بارماق ئۇچى مىقدارىدا باشنىڭ چېچىنى قىسقارتىش(2 سم مىقدارىدا).

د ـ مەككىگە كىرىپ پەرز تاۋاپنى قىلىپ، يالغۇز ھەج ياكى قىران ھەج قىلغان بولۇپ ئەۋۋەلدە ساپا ـ مەرۋە ئارىسىدا ماڭمىغان بولسا ياكى ھەج تەمەتتۇئ قىلغان بولسا ساپا ـ مەرۋە ئارىسىنى يەتتە قېتىم مېڭىش.

ئالتىنچى: زۇلھەججە ئېيىنىڭ11-12-13- كۈنلىرى (ئۈچ كۈن تۇرۇشنى مەقسەت قىلغانداﻫ) ياكى 11-12- كۈنلىرى (ئىككى كۈن تۇرغاندا) مىنادا قونۇش.

يەتتىنچى: ئۆز ۋەتىنىگە قايتىشنى مەقسەت قىلغان خوشلىشىش تاۋاپىنى قىلىپ قايتىش كېرەك، بۇنىڭ بىلەن ھەج پائالىيىتى تامام بولىدۇ.

15- ئايالار ئۇنلۇك ئاۋازدا تەلبىيە ئېيتمايدۇ، بەلكى ئۆزى ئاڭلىغۇدەك ئېيتىدۇ، چۈنكى يات ئەرلەرنىڭ ئايالارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاش بىلەن پىتنە بولۇشتىن ساقلىنىشى كېرەك. تەلبىيە ئېيتىلىدىغان ۋاقىت ھەجگە ئېھرام كىيگەندە باشلىنىپ ھېيت كۈنى (زۇلھەججە ئېيىنىڭ 10-كۈنى) چوڭ شەيتانغا تاش ئاتقىچە داۋاملىشىدۇ.

16- ئايالالار تاۋاپتىن كېيىن ساپا-مەرۋە ئارىسىدا مېڭىشتىن ئىلگىرى ئادەت كۆرۈپ قالسا، ھەيزدار ھالەتتىمۇ ھەج پائالىيەتلىرىنى داۋاملاشتۇرىۋېرىدۇ، چۈنكى ساپا-مەرۋە ئارىسىدا مېڭىش ئۇچۇن تاھارەت بولۇش شەرت ئەمەس.

17- ئايالالارنىڭ سالامەتلىكىگە تەسىر بولمىغان ھالەتتە ھەج پائالىيەتلىرىنى تولۇق ئادا قىلىش ئۇچۇن ھەيزنى كېچىكتۇرۇش دورىسى ئىشلەتسە بولىدۇ.

18- ھەج پائالىيەتلىرى جەريانىدا بولۇپمۇ تاۋاپ ئارىسىدا، ھەجەر ئەسۋەد ۋە رۇكنۇل يەمانى ئارىسىدا، شەيتانلارغا تاش ئېتىش جەريانىدا ئەرلەر بىلەن قىستىلىشتىن ساقلىنىش كېرەك. مۇمكىن بولسا قىستاڭچىلىق بولمايدىغان ۋاقىتلارنى تاللاپ قىلىش كېرەك. مۇمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا تاۋاپ قىلغاندا ئەرلەردىن يىراق تەرەپتىن ماڭاتتى، قىستاڭچىلىق بولسا ھەجەر ئەسۋەد ۋە رۇكنۇل يەمانى سىلىمايتتى.

19- ئايالالار تاۋاپتا ۋە ساپا-مەرۋە ئارىسىدا ئىتتىك ماڭمايدۇ بەلكى ئادەتتىكىدەك ماڭىدۇ، ئەمما ئىتتىك مېڭىش ئەرلەر ئۇچۇن سۇننەت بولىدۇ.

20- ھەر بىر تاۋاپ ۋە سەئىي قىلغان ئايرىم ئوقۇيدىغان دۇئالار يېزىلغان كىتابلارنى ئوقۇشتىن ساقلىنىش لازىم چۈنكى بۇنداق قىلىشنىڭ كىتاب-سۇننەتتىن ھېچقانداق ئاساسى يوق. ھەر كىشى دۇنيا-ئاخىرەتنىڭ ياخشىلىقلىرىدىن خالىغانىنى تەلەپ قىلىش ۋە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن بايان قىلىنغان دۇئالارنى ئوقۇش كېرەك.

21- ھەيزدار ئايالالارمۇ ھەج پائالىيىتى جەريانىدا قۇرئاننى تۇتماستىن ئايەت-ھەدىسە بايان قىلىنغان دۇئالارنى ئوقۇسا بولىدۇ.

22- ئاممىۋى ھاجەتخانىلاردا تاھارەت ئالغاندا ۋە ئەرلەر كۆرۈپ قالىدىغان ئورۇنلاردا بەدىنىنىڭ ئېچىلىپ قىلىشىدىن قەتئى ساقلىنىشى لازىم.

23- ئايالالار ئۇچۇن مۇزدەلىپىدىن بامداتتىن بۇرۇن قايتىشقا رۇخسەت قىلىنغان، بولۇپمۇ ياشانغان-ئاجىز ئايالالار مىنادا قىستاڭچىلىق بولۇشتىن بۇرۇن شەيتانغا تاش ئېتىشى ئۇچۇن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بۇنىڭغا رۇخسەت قىلغان. ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھادىن رىۋايەت قىلىنغان ھەدىستە: سەۋدە رەزىيەللاھۇ ئەنھا كېچىدە مۇزدەلىپىدىن قايتىش ئۇچۇن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن رۇخسەت سورىغاندا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا رۇخسەت بەرگەن.

24- كۈندۈزلىرى قىستاڭچىلىق بولۇپ قالسا ياكى ئايالالار ئۇچۇن قېيىن بولۇپ قالسا، شەيتانغا تاش ئېتىشنى كېچىكتۇرۇپ كېچىدە ئاتسىمۇ بولىدۇ، شۇنىڭدەك مىنادا ئۇچ كۈن تۇرۇش جەريانىدىمۇ تاشنى قىستاڭچىلىق ۋاقىتتىن كېچىكتۇرۇپ ئاتسىمۇ بولىدۇ.

25- ئايالالار تولۇق ئېھرامدىن چىقىشتىن ئىلگىرى ئەرلەر بىلەن بىرگە بولۇش ياكى شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنى قىلىپ سېلىشتىن بەك ھەزەر قىلىشى كېرەك. ئېھرامدىن تولۇق چىقىش ئۇچۇن:

1- ھېيت كۈنى چوڭ شەيتانغا يەتتە دانە تاش ئېتىش.

2- بارماق مىقدارىدا باشنىڭ چېچىنى قىسقارتىش(2 سم مىقدارىدا).

3-پەرز تاۋاپنى ئادا قىلىشتىن ئىبارەت.(تەۋاپۇل ئىپادە)

ئاياللار بۇ ئۆچ تۈرلۈك ئىشنى تولۇق ئادا قىلسا ئېھرامدىن چىقىدۇ ۋە ئېرى بىلەن بىرگە بولسا بولىدۇ، ئەمما تولۇق ئادا قىلماي، بۇنىڭدىن ئىككى تۈرلۈكنى ئادا قىلغان بولسا ئېھرامدىن چىقىدۇ لېكىن ئېرى بىلەن بىرگە بولۇش چەكلىنىدۇ.

26- ئاياللارنىڭ يات ئەرلەر بار ئورۇنلاردا بىشىنى ئېچىپ چېچىنى قىسقارتىشى توغرا ئەمەس، چۈنكى ئاياللارنىڭ چېچىمۇ ئەۋرەت ھېسابلىنىدۇ.

27- ئاياللار ئەرلەرنىڭ ئارىسىدا ئۇخلاپ قىلىشتىن ھەزەر قىلىش كېرەك، بىز كۆپچىلىك ئاياللارنىڭ بىرەر چېدىرغا چۈشمەستىن ياكى خالى ئورۇنلاردا تۇرماستىن كۆڭۈلكىنىڭ ئاستى، يولنىڭ ئىككى تەرىپى ياكى مىنادىكى خەيپ مەسچىتنىڭ ئەتراپىدا ئەرلەر بىلەن ئارىلىشىپ ياكى ئۇلارغا يېقىن جايدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈۋاتىمىز، بۇ چەكلەش ۋە تۈگىتىش زۆرۈر بولغان چوڭ ئىشلارنىڭ بىرىدۇر.

28- ھەيز-نىپاسدار ئاياللارغا خوشلىشىش تاۋاپىنى قىلىش زۆرۈر ئەمەس(ئۇلاردىن ئەپۇ قىلىنغان)، بۇ شەرىئەتنىڭ ئاياللارغا ئاسانلىق يارىتىپ ئەمەللەرنى يەڭگىللەشتۈرۈپ بېرىشىدۇر، ھەيزدار ئاياللار خوشلىشىش تاۋاپىنى قىلماستىن ئۆز ھەمراھلىرى بىلەن ۋەتىنىگە قايتىدۇ، ئى مۇسۇلمان سىڭلىم! شەرىئەتنىڭ بۇ ئاسانلىقى ۋە ئاللاھنىڭ چەكسىز نېمەتلىرىگە تەشەككۈر ئېيتىڭ. ئاللاھ قىز-خانىملىرىمىزنى ئۆز ھىدايىتىگە مۇيەسسەر قىلسۇن.